

II. partur av skrivi til N. V. Skak-Nielsen:

Mátin ger munin

Minst túsund milliónir meira fyri tey

100.000 botnfiskatonsini.

Hósdagin tann 5. okt. var prentaður 1. partur av skrivi til Ráðgevangi nevndina fyri Føroyar við N.V. Skak-Nielsen formanni, hetta skriv er eitt svar uppá bræv frá N.V. Skak-Nielsen, ið var prentað í Sosialinum leygdagin 30. september.

I einum inngangi ella fororði skrivaði undirritaði um orsökirnar til at roynt var at koma í samband við Ráðgevangi Nevndina á ein hátt, ið kanska kann kallast eitt slag av brævaskifti.

Millum annað so verður hósdagin tann 3. okt. roynt at stóðgeva tann partin av føroyskari botnfiskaveiðu, ið ikki lukar tey náttúrligu krøv, ið eiga at verða sett til eitt (eithvørt) framleiðslugrundarlag (produktionsgrundlag) og hildið verður, at talan er um millum 80 og 90% av ráfiskinum, ið ikki stendur mót við tey goðskukrøv, ið eru ein freitreyt, tá talan er um framleiðslu av vøru við mesta endavirði.

Tað verður hildið at tá ið Birgir Danielsen á Eiði, í apríl 1988, tosaði um eina dupling av söluvirðinum fyri okkara fiskavørur frá 20 kr./kg til 40 kr./kg, so mundi hann ivaleyst meina við at ein treytin fyri hesum var at øll «rávøra» var á einum tilikum stóði til goðsku, at hon til dømis kundi gerast til «5 pund» fyri 38/39 kr./kg til «Dinner cut» fyri eitt líknandi virði og aftast partur av einum flaki til svenska marknaðin fyri 45 kr./kg — ella í meðal fyri 1. floks flakavøru um 40 kr./kg. Saman við vissuni fyri tí goða prisi, ið fæst fyri saltaða brosmu og blálongu-flokk og so vitanin um, at upsi (tá hann er finur og feskur) er besta rávøra til háverduga 300 gr. retailvørna, so skuldi hetta kunna ført til eina virðisdupling úr føroyska botnfiskinum úr einari lítla milliárd til smáar 2 milliárdir um árið í 88 primum.

J. Smith.

Skriv til Ráðgevangi Nevndina. 2. partur:

Den anden side af sagen er en vurdering af hvilke valutemængder der kan komme på tale, hvis man alene, eller for sig, fokuserer på den del af fiske-landingerne der er behæftet med kvalitetsmæssige mangler. Vi mener at kunne påpege at det i særlig grad er følgeeffekterne, som en konsekvens af selve fangstmåden og negligeringen og/eller udskridningen i knæsatte traditioner for fangstbehandling, der bærer hovedansvaret for de dårlige økonomiske resultater, der i særlig grad er blevet betegnende for det færøske fiskerierhverv.

I henhold til den sidste publikation fra *Hagdeildin*, kan det ses at 40.000 t/år fiskes af enkelttrawlere, ca. 40.000 t/år af partrawlere, ca. 25.000 t/år af lineskibe og resten med garn og «snelle». Den del af flåden hvor traditionel fangstbehandling er rationaliseret bort tegner sig således for ca. 70% af totalfangsterne.

For partrawlerens vedkommende (40.000 t) slet ingen, eller meget ringe fangstbehandling og for enkelttrawlerne stærkt reduceret indsats, men dog i sammenligning med den øvrige flåde, sandsynligvis givende et nogenlunde råvaregrundlag for dele af fangsterne, dette også i sammenligning med line og snelle-flåden, der kan betegnes som fuldstændig nedslidt med en gennemsnitsalder på ca. 30/40 år, og hvor der i 17 år kun er bygget to nye anvendelige lineskibe.

Den del De nævner i Deres brev af 25.05.89, s. 2, B. Danielsens svar på Deres forespørgsel vedrørende kvalitetsmangler, kan anslås til at være af en størrelsesorden på mellem 80 og 90% af alle færøske landinger.

I Deres svarskrivelse side 2 siger De, citat: «— så skal der på denne baggrund meget til for at op-

nå en væsentlig valutaindtæjning, men det er da klart at hvad der kan gøres for at forøge salgsindtægterne, bør da gøres».

Da Det Rådgivende Udvalgs konklusioner både kan være af hæmmende og fremmende art, m.h.t. hvad der kan og bør gøres, vil vi med udgangspunkt i vort skøn af *delens* størrelse, d.v.s. ca. 80/90% af alle landinger, således behæftet med kvalitetsmangler, endnu en gang anmode Dem om, påny at overveje Det Rådgivende Udvalgs konklusioner, nu med muligt udgangspunkt i *delens* størrelse — og dennes virkninger m.h.t. valutaindtæjningen.

Vi vil også påpege, at den altfor stærke fokusering på manglende lønsomhed for dybvandstrawlerens vedkommende, synes mere at bero på det «nødvendige» behov for en årsag — til sløring af fakta omkring 70% af flåden — idet dybvandstrawler initiativet måske mere kan kaldes en «politisk opfindelse», hellere end et Fiskasøla initiativ, og dette er også igen en di-

rette følge af den erhvervsledelses-politiske linje, der fastholdes for denne flådedel.

Som De så udmærket godt er klar over, så kunne man lige så nemt som for alle andre fiskearter «varierte» lønsomheden henimod det mere «lønsomme» hvis det var politisk opportunt — det er det ikke.

Forekommer det Dem ikke værende et paradoks at sej (40.000 t), der har en langt mindre endeværdi en fæks. rødfisk og blålange, skal kunne oppebære en flere gange større førstehånds værdi, da endeværdierne iøvrigt forholder sig som 1:3 for henholdsvis sej og rødfisk/blålange-produkter og særlig da denne indtil tre gange højere endeværdi for rødfisk kun iøvrigt ifølge forhenværende fiskeriminister A. Kallsberg udgør en fjerdedel af den pris der kan opnås for rødfiskeprodukter.

Hvad angår blåhvillingsskibene, så har vi i dem en helt tredje sammenlignings kategori og årsagerne til faskoen er forsøgt klarlagt i ved-

tá øll vilja siggja í senn.
Leiga tólini, tænastan er fri.

DER VIDEO
HI-FI-TV
Niels Finsensgøta 12 Tlf. 151 32
hevur sjónvørp til leigu

lagte kopi af rapport til Landsstyret, dateret juli 1988.

Et interessant spørgsmål er selvfølgelig det faktum, at hvis Landstyre initiativet m.h.t. konsumværdien på blåhvilling var lykkedes, så ville den af B. Danielsen ledede foderfabrik (han er bestyrelsesformand), ikke være nær så givende en forretning som den er det i øjeblikket, hvor råstoffet på det nærmeste er uden nogen særlig værdi i kroner og øre.

Iøvrigt må et sådant

sammentræk dog bero på en tilfældighed.

De viser til (25.05. s.2) i forbindelse med en udskiftning af en del af flåden til lineskibe, at landskassens anstrengte økonomi næppe tillader offentlig financier støtte til en sådan omlægning.

Vi vil slutte med at sige: Er landskassen i vanskeligheder nu, så er det for lidet at regne, hvis vi ikke påbegynder en udskiftning her og nu.

En femårsplan kunne bringe os ud af denne anstrengte situation.

Skak-nevndin í arbeiði.